

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Sölvhólsgötu 7
101 Reykjavík

Reykjavík 20. júní 2018
1806012SA GB
Málalykill: oo.64

Efni: Umsögn um drög að frv. um póstþjónustu

Vísað er til tilkynningar á samráðsgátt stjórnarráðsins frá 7. júní sl. þar sem kallað er eftir umsögnum um ofangreint frumvarp.

Umsögn þessi er efnislega samhljóða umsögn sem sambandið veitti 19. júlí 2017.

Almennt um fyrri ábendingar og aðkomu sambandsins

Frumvarpið felur í sér lokaskrefið í afnámi einkaréttar hins opinbera á sviði póstþjónustu og innleiðingu á þriðju pósttilskipun ESB 2008/6. Sambandið veitti árið 2016 umsögn um drög að frumvarpi sem þá voru til umsagnar. Í umsögninni kom fram að sambandið gerir ekki athugasemd við að einkaréttur Íslandspósts verði felldur niður í samræmi við EES skuldbindingar Íslands. Hins vegar lagði sambandið áherslu á að við ákvarðanir um fyrirkomulag alþjónustu verði sérstaklega hugað að hagsmunum landsbyggðarinnar, þannig að lágmarksþjónustustig verði ávallt tryggt.

Sambandið lýsti þeiri afstöðu í umsögninni að frumvarpið veitti ekki íbúum í dreifbýli nægilega tryggingu fyrir því að þjónustustig yrði ásættanlegt og einnig kallaði sambandið eftir því að bætt yrði í frumvarpið ákvæði um að póstþjónusta verði á sama verði um allt land.

Í umsögninni vísaði sambandið til þess að í Noregi væri staða dreifbýlis mun betur tryggð en gert væri í fyrirliggjandi frumvarpi. Er í norsku lögunum (Lov om posttjenster) þannig sérstaklega tilgreint að tilgangur laganna sé að allir landsmenn eigi rétt á góðri póstþjónustu en slíkt ákvæði er ekki að finna í frumvarpinu. Þá er í norsku lögunum kveðið skýrt á um kæruleiðir til handa neytendum ef þeir telja alþjónustuveitanda ekki uppfylla skyldur sínar samkvæmt lögunum. Ekki er um sambærileg úrræði að ræða í frumvarpinu og telur sambandið mikilvægt að skoðað sé vandlega hvort ekki sé ástæða til þess, sérstaklega ef draga á úr þjónustu við landsbyggðina í því mæli sem frumvarpið gerir ráð fyrir.

Framangreindar ábendingar sambandsins voru áréttar í umsögn sambandsins frá 19. júlí 2017. Gerð er athugasemd af hálfu sambandsins við að engin viðbrögð hafa borist frá ráðuneytinu við þeiri umsögn og engin grein er gerð fyrir niðurstöðum fyrra samráðsferlis í athugasemdum með frumvarpinu. Þannig liggar t.d. ekki fyrir hvort greining hafi farið fram á þeim áhrifum sem sambandið kallaði eftir í umsögn sinni.

Almennt um frumvarpið

Í skýringum með frumvarpinu er farið mjög ítarlega yfir þróun póstþjónustu hér á landi. Eins og alkunna er hefur dregið mikið úr bréfasendingum og hafa ýmsar tilkynningar frá hinu opinbera og ýmsum þjónustuveitendum færst að stórum hluta í rafrænt form. Í

skýringum er vísað í kannanir sem sýna að mikilvægi hefðbundinna póstsendinga hefur minnkað verulega með tilkomu rafrænna samskiptalausna. Þannig virðist mikill meirihluti landsmanna telja það óþarf að fá fimm daga póstþjónustu og nærri 77% telja það fullnægjandi að fá póst þrisvar í viku. Forsendur eru því til hagræðingar í póstþjónustu en ástæða gæti þó verið til þess að greina nánar hvort mikill munur er á svörum þátttakenda eftir búsetu.

Það er jákvætt að í frumvarpinu er gert ráð fyrir að ríkissjóður geti hlaupið undir bagga til að halda uppi fullnægjandi póstþjónustu þar sem eru erfiðar markaðsforsendur. Að álti sambandsins liggar þó ekki fyllilega skýrt fyrir hver munu verða viðbrögð stjórvalda ef í ljós kemur að þörf sé á því að tryggja alþjónustu í dreifbýli. Eins og rakið er í skýringum á bls. 22 eru nokkrar leiðir sem koma til álita, þ.á m. sérstök fjármögnun, útboð eða breyting á þjónustustigi til að lækka kostnað við alþjónustu. Miðað við þá óvissu telur sambandið tilefni til þess að gagnrýna að í ákvæði til bráðabirgða er aðeins gert ráð fyrir því að Íslandspóstur ohf. sinni alþjónustuskyldum til 1. júní 2019. Þetta verður að teljast skammur tími til þess að bregðast við hugsanlegum markaðsbresti og telur sambandið skynsamlegra að miða við að bráðabirgðaákvæðið gildi að lágmarki til 1. janúar 2020.

Þá virðist hafa verið fallið frá ákvæði sem var að finna í frumvarpi sem kynnt var til umsagnar árið 2017, sem heimilaði að leggja kvaðir á Íslandspóst um að sinna alþjónustu, í allt að fimm ár eftir gildistöku laganna. Tilefni er til þess að ráðuneytið skýri þá breytingu í greinargerð með frumvarpinu.

Póstþjónusta í dreifðum byggðum

Áhyggjur sambandsins snúa þó sérstaklega að því að litlar skorður eru settar gagnvart skerðingu póstþjónustu á dreifbýlum svæðum. Virðist þannig mega álykta af frumvarpinu að það muni færast í vöxt í dreifðum byggðum að póstburður verði einungis einu sinni í viku, sem er verulegt frávik frá meginreglu tilskipunarinnar um að alþjónusta feli í sér póstdreifingu að lágmarki 5 virka daga í hverri viku. Sömuleiðis er allmikill munur á því hvort póstdreifing fer fram tvísvar í viku, sem er lágmarksþjónusta samkvæmt gildandi reglugerð, eða aðeins einu sinni. Ákvörðunarvald í þeim eftirverði hjá Póst- og fjarþiptastofnun og er m.a. ekki kveðið á um við hvaða aðila stofnuninni beri að hafa samráð áður en ákvörðun er tekin.

Sambandið telur það verulegt umhugsunarefni að í þessu efni er gengið mun lengra en Norðmenn gerðu við sína innleiðingu á þriðju pósttilskipuninni en þar verður eingöngu vikið frá meginreglunni um póstdreifingu 5 daga í viku, við sérstakar aðstæður eða sérstakar landfræðilegar aðstæður (n. ekstraordinære omstendigheter ellert særlige geografiske forhold) sem ákvæðið er í hverju tilviki fyrir sig sbr. 3. mgr. 8. gr. norsku laganna.

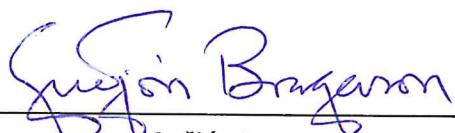
Sambandið ítrekar tilmæli til ráðuneytisins um að áður en frumvarpið verður lagt fram á Alþingi liggi fyrir greining frá Byggðastofnun um hvaða áhrif slík skerðing á póstþjónustu geti haft á skilyrði til búsetu og atvinnurekstrar í dreifbýli, m.a. fyrir fyrirtæki sem senda vörur til viðskiptavina í öðrum landshlutum og fyrir rekstraraðila sem reiða sig á að fá sendingar, t.d. litla varahluti, senda í pósti.

Í þessu samhengi bendir sambandið á að áhugavert væri að skoða hvort fýsilegt sé að setja inn í frumvarpið sambærilegt ákvæði og er að finna í 16. gr. norsku laganna þar sem er að finna heimild til að skylda flutningsfyrirtæki til þess að veita hluta af þjónustu sem

alþjónustuaðili veitir gegn greiðslu í þeim tilgangi að tryggja betri þjónustu við landsbyggðina.

Virðingarfyllst
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
sviðsstjóri lögfræði- og velferðarsviðs